

Protokoll fört vid disciplinnämndens sammanträde torsdag 12 juli 2018

Ledamöter: Cecilia Tholse Rogmark, ordförande, Elisabeth Lette, Ragnar Olsson, Dan Nordenberg, Hans Anders Odh, Anna Björklund, Mikael Sedolin och Anna Thorstenson

Saken

riktighet i hästägarförsäkringen, informationsansvar till ryttare

Disciplinnämnden har efter genomgång av handlingarna samt efter att ha tagit del av ryttarens muntliga redogörelse i ärendet, hållit en överläggning och fattat följande enhälliga

Beslut

att meddelas 4 september 2018

Disciplinnämnden dömer Hästägaren enligt Enligt TR I moment 166.5 samt 14 kap, 2 § 14 p. och 14 kap 6 § punkt c, Riksidrottsförbundets (RF:s) stadgar till nio (9) månaders avstängning från deltagande i tävling och uppvisning samt utövande av uppdrag inom all ridsport. Avstängningen gäller 4 september 2018–3 juni 2019.

Bakgrund

Ett stort antal identifierade personer har kontaktat Ridsportförbundet och informerat om att en ryttares häst, före start i fälttävlans-SM på Strömsholm 7-9 juni 2018, har vistats i samma stallområde som en häst som testats positivt för virusabort. Svenska Ridsportförbundet har anmält händelsen till Disciplinnämnden 3 juli 2018.

I ärendet har ryttaren inkommit med en skriftlig förklaring till händelsen. Ryttaren har även muntligt lämnat sin version för nämnden vid mötet i Falsterbo 12 juli 2018. Skriftliga redogörelser har inkommit från hästägaren, tillika ryttarens mamma, ryttarens pappa, personen som stod inackorderad hos hästägaren, nedan benämnd som "A", samt från veterinären som hästägaren hade kontakt med i samband med händelsen. Bilder på det kastade fölet har förevisats. Disciplinnämnden har dessutom inhämtat ett yttrande från SVAs biträdande stadsveterinär Karin Bergström samt tagit del av SVAs rapport om anmälningspliktig djursjukdom. Samtliga handlingar har kommunicerats med berörda parter.

Ryttarens berättelse

Ryttaren har i huvudsak anfört följande:

2 juni 2018 fick ryttaren besked från sin mamma/hästägaren att mammans/hästägarens avelssto hade fölat, men att fölet var dött. När ryttaren kom hem tröstade hon sin mamma som var ledsen. Mamman och veterinären skötte allt kring det döda fölet. Fram till 6 juni, då ryttaren åkte till Strömsholm för att rida SM, var ryttaren inte delaktig i vad som hände med sto/föl, utan litade på sin mamma och veterinären. Ryttaren blev dock informerad om att avelsstoet skulle gå ensamt i hagen och vara isolerat. Den häst som funnits som sällskap till avelsstoet i hagen skulle också gå ensam, i en annan hage.

Ryttarens häst har hela tiden gått i en egen hage ett par hundra meter ifrån avelsstoet och sällskapshästen.

Ryttaren hörde aldrig någon nämna ordet "abortvirus" utan visste endast att stoet kastat fölet. Ryttaren tyckte det var rimligt att hästarna isolerades utan att ryttaren behövde veta orsaken till detta. Ryttaren hade hört lite vagt att mamman hade pratat om några prover som skulle skickas in. Ryttaren visste att det var veterinären som hade rekommenderat isolering av avelsstoet och hela gården, men ryttaren och hennes mamma bedömde risken för smitta som väldigt låg.

Ryttarens häst har sällan kontakt med andra hästar, förutom de hästar som kommer in i stallet. Ryttarens häst gick på lösdrift och togs endast in i stallet när den skulle göras i ordning. Före tävlingen tog ryttaren som vanligt in hästen för att göras i ordning till tävling/resa till Strömsholm. På gården finns bara ett stall.

6 juni 2018 åkte ryttaren och hästen till Strömsholm. 7 juni 2018 genomgick de en första veterinärbesiktning. Hästen uppvisade inga symptom på att vara sjuk. 9 juni 2018 åkte ryttaren hem igen med sin häst och släppte ut den på lösdrift. Ryttaren blev placerad i SM.

14 juni 2018 fick ryttaren besked av hästägaren/mamman att det var virusabort som hade orsakat kastningen av fölet.

Ryttaren beskriver att det därefter uppstår en kraftig debatt i en sluten Facebook-grupp. Detta har varit mycket jobbigt för ryttaren och mamman.

Ryttaren har vidare uppgivit att hon inte anser sig ha brutit mot moment 112, i TR eftersom hästen var fullt frisk, den var i tävlingsmässigt skick och har inte uppvisat några tecken på smittsam sjukdom. Därtill har hästen inte vistats i "stall" där sjuk häst har vistats. Stoet som kastade har inte varit i "stallet" utan har hela tiden vistats i en hage långt bort från stallet. Ryttaren har visat en skiss på hur det 17 hektar stora området som familjen disponerar ser ut. Av skissen framgår hur hagar och stall ligger i förhållande till varandra.

Ryttaren vill även framhålla att hon efteråt har läst på om virusabort och om reglerna om ryttarens ansvar i TR. Ryttaren har kommit till slutsatsen att man inte har gjort något fel. Så vitt ryttaren vet har ingen av hästarna som var på SM blivit sjuka. Ryttaren uppger att hon hade tränat under lång tid för att rida SM. Eftersom smittorisken var så låg beslutade ryttaren och hästägaren/mamman att åka ändå.

Hästägarens berättelse

Hästägaren/mamma (nedan kallad H) har i huvudsak anfört följande:

Hon äger både ryttarens häst och avelsstoet som kastade. Det var inte H själv som upptäckte att stoet kastat, utan en person vars häst står inackorderad hos familjen (nedan kallad A). A:s häst även gick som sällskap till avelsstoet. H blev väldigt chockad av händelsen, så det huvudsakliga arbetet med att hitta fölet, kontakta veterinär och ta prover sköttes av A. H och veterinären hade inledningsvis kontakt. Veterinären bad A fotografera fölet och klippa delar av moderkakan, som skulle läggas i frysen för att skickas till SVA. Veterinären sa att stoet tills vidare skulle gå självt. Familjen disponerar mycket mark så det var inget problem att isolera stoet.

Dokumentet som skulle fyllas i och skickas in till SVA kom först efter att ryttaren hade varit på SM. Provsvar och informationen om abortvirus kom 10 dagar efter att de återkommit från SM. Ingen annan häst har blivit sjuk eller uppvisat några symptom på sjukdom.

H bloggade om händelsen med det kastade fölet. Det hade H aldrig gjort om hon haft misstanke om att kastningen berodde på virusabort. I sociala medier uppstod en väldigt

obehaglig stämning efter det att resultatet från SVA blev offentligt.

Inackorderingens (A) berättelse

A har i huvudsak anfört följande:

A:s häst gick vanligtvis tillsammans med avelsstoet i hagen. Då A skulle tävla 2 juni 2018 tog A in sin häst i stallet på kvällen 1 juni 2018. Det var A som 2 juni märkte att avelsstoet såg annorlunda ut. Det var A som hittade det döda fölet när hen kom hem från tävlingen och som hade kontakten med veterinären. Det inledande samtalet med veterinären sköttes av hästägaren. A visade fölet för veterinären via videosamtal och veterinären bad A klippa 5 st 2x2 cm stora bitar från moderkakan. Veterinären pratade om att det kunde vara så kallad "Red Bag Delivery" eller någon annan komplikation som hade orsakat fölets död. A gav de klippta bitarna till H, som lade bitarna i frysen. A hade plasthandskar på sig vid all hantering av fölet. Avelsstoet isolerades redan 2 juni 2018. Ingen har sett stoet kasta, men A tror inte att det hade skett innan A tog in sin häst från hagen 1 juni 2018. Det är bara A:s häst och H:s häst som har vistats i stallet.

Veterinärens berättelse

Veterinären har i huvudsak anfört följande:

Veterinären är vän med ägaren till både ryttarens häst och avelsstoet. Veterinären är dessutom delägare i avelsstoet. Veterinären uppger att dessa lojaliteter kan ha betydelse för bedömningen av sina till Disciplinnämnden lämnade uppgifter.

Såsom veterinären har fått fallet refererat för sig av ryttaren har gårdens storlek och hur det döda fölet samt avelsstoet hanterades efter händelsen sammantaget gjort att det aldrig varit någon fara för att ryttarens häst skulle bli smittad.

Veterinären blev kontaktad av hästägaren om det döda fölet. I samband med det, 2 juni 2018, pratade och skrev veterinären till hästägaren angående risken för att det rörde sig om virusabort. Flera andra orsaker till kastningen nämndes också, till exempel missbildning, bakterieinfektion eller förgiftning. Samma dag skickade veterinären en länk som leder till SVA:s information om virusabort via SMS till H. Veterinären rekommenderade isolering av avelsstoet och av gården, vilket denne meddelade hästägaren.

Veterinären kan intyga att gården med arrende innefattar stor areal och att det därför är möjligt att hålla hästarna avskilda från varandra. Veterinären kan däremot inte lämna någon information om hur hästhållningen varit innan, vid eller efter tidpunkten för kastningen. Veterinären fick information om provsvaret 13 juni 2018.

Veterinären framhåller även att det inte är obligatoriskt att ta prover på ston som kastar föl och inte heller är det obligatoriskt att isolera ston som kastat. Skälet till att prov togs i aktuellt fall var för att utreda möjligheten att betäcka avelsstoet på nytt redan på fölbrunsten. Veterinären vet inte om ryttaren blev informerad om rekommendationen om att isolera avelsstoet och gården.

Yttrande från SVA

Disciplinnämnden har ställt följande fråga till SVA:

"Är ett sto som kastar ett föl på grund av abortvirus smittbärande redan innan fölet föddes?"

Svar, undertecknat av biträdande stadsveterinär Karin Bergström, har 10 juli 2018 inkommit och kommunicerats med berörda parter. SVA svarar:

”SVA:s svar är att ett sto som kastar sitt föl på grund av abortvirus (EHV-1) troligen har varit smittförande (utsöndrat virus) under någon del av dräktigheten. Det förekommer emellertid fall där ett dräktigt sto får en reaktivering av latent abortvirus med viremi (virus i blodet) utan att utsöndra virus till omgivningen. Vid kastningen utsöndras dock virus. Under vilken tid och hur länge stoet skulle kunna ha varit smittförande går inte att uttala sig om. Svaret har sammanställts tillsammans med Frederik Widen, laboratorieveterinär på Avdelningen för mikrobiologi, SVA.”

Virusabort (EHV-1)

Uppgifter hämtade från SVAs hemsida:

<http://www.sva.se/djurhalsa/hast/infektionssjukdomar-hast/virusabort-ehv-1-hast>

”Det finns flera olika herpesvirus som kan drabba hästar. EHV-1 är det mest fruktade och kan orsaka övre luftvägsinfektioner, abort eller neurologiska symptom. EHV-1 sprids framför allt via droppinfektion och är en luftburen smitta men kan även spridas via kontaminerade föremål eller personer. Hästar med övre luftvägsinfektion, orsakat av herpesvirus, sprider miljoner viruspartiklar med nysning och hosta. Dessa fångas upp av mottagliga hästar. Den infekterade hästen utsöndrar vanligen viruset i cirka 7 dagar, upp till 14 dagar, men även längre tid förekommer. Även hästar utan symptom kan sprida smitta med utandningsluften. Vid abort är foster, efterbörd och fostervätskor kraftigt infekterade med virus som kan spridas till omgivningen. Efter kastning finns virus inte kvar någon längre tid i miljön men flytningar från stoets första brunst kan vara smittförande. Därför ska ston som kastat isoleras.

Ett stall med EHV-1-smitta bör genast isoleras för att snabbast möjligt begränsa smittspridningen. Isoleringen bör hållas minst tre helst fyra veckor efter sista symptom. Det kastande stoet bör isoleras över första brunsten. EHV-1 är en anmälningssjukdom.”
(DINs understrykning)

Gällande regelverk

För ryttare gäller moment 112 i TR I Ryttarens ansvar (sk. Hästägareförsäkrans alt. Ryttaförsäkrans). Av intresse i det nu aktuella fallet är framför allt punkt 6:

”Förvissa sig om att hästen under de senaste tre veckorna före tävlingens början inte vistats i stall där smittsam sjukdom förekommit inte heller i stall där misstanke om sådan sjukdom förekommit.”

Denna regel är tillämpbar oavsett om tävlingen är i Sverige eller utlandet, dvs en FEI-klass.

För hästägare gäller moment 166 i TR I som ska läsas tillsammans med moment 112. Hästägaren måste informera avseende ett antal omständigheter rörande hästen så att ryttaren kan på bästa sätt uppfylla sin skyldigheter i mom 112. Av intresse i det nu aktuella fallet är framför allt punkt 5:

”Underrätta ryttaren om sådana omständigheter (till exempel långtidsverkande medicinering, utbildningsståndpunkt, konditionsstatus) som kan påverka ryttarens bedömning om hästen är i tävlingsmässigt skick. Denna informationsplikt gäller även vid tillfälligt ryttarbyte.”

Vid tillämpning av förbundsbestraffningar gäller Riksidrottsförbundets stadgar. Ryttare och medhjälpare kan också bestraffas enligt 14 kapitlet RF:s stadgar (TR I moment 191.2).

Disciplinnämndens bedömning

- Någon gång mellan 1 eller 2 juni 2018 kastar avelsstoet sitt föl.
- Inackorderade A:s häst har gått tillsammans med avelsstoet i hagen och tas in till stallet på kvällen 1 juni 2018.
- Under aktuell period har bara A:s häst och ryttarens/hästågarens häst vistats i stallet.
- 2 juni 2018 på eftermiddagen konstaterar A och hästågaren att avelsstoet har kastat. Man hittar det döda fölet och kontaktar veterinären.
- Veterinären upplyser hästågaren om att det kan röra sig om virusabort och skickar en länk från SVA:s hemsida till hästågaren och ber denne att ombesörja att prov tas och skickas in för analys.
- Veterinären rekommenderar att avelsstoet och gården isoleras.
- Avelsstoet isolerades i en hage långt från stallet.
- Ryttaren kände till att stoet kastat och att veterinären rekommenderade isolering.
- Ryttaren åkte till tävlingen på Strömsholm 6 juni 2018 och kom åter 9 juni 2018.
- Svar från SVA nådde veterinären 13 juni 2018.

Av ovan angivet material menar DIN att det framgår att A:s häst, som vistats i samma stall som ryttarens häst hade kunnat smitta ryttarens/hästågarens häst med EHV-1. Det är inte väsentligt om detta skett precis innan händelsen eller det faktum om de stått där samtidigt eller inte. Det har således förelegat en sådan *misstanke* om smitta det talas om i TR moment 112 p 6.

Enligt TR I moment 112 p 6 ska ryttare förvissa sig om att hästen inte under de tre senaste veckorna vistats i stall där smittsam sjukdom förekommit eller där *misstanke* om sådan sjukdom förekommit.

Yttrandet från stadsveterinären hos SVA ger stöd för att smitta hos avelsstoet kan ha förelegat även innan det att fölet kastades.

Ryttaren har inför DIN givit uttryck för att denne och dennes mamma/hästågaren, trots veterinärens rekommendation avseende isolering av gården, bedömde risken för smitta som väldigt låg och att de därför ändå åkte till SM, som ryttaren tränat för under lång tid.

Att trots rekommendation från den egna veterinären åka på tävling är enligt DINs uppfattning oacceptabelt. Hästågaren har medvetet bortsett från reglerna avseende att förvissa sig om att hästen inte funnits i ett stall där det förelegat risk för smitta och nonchalerat riskerna avseende virusets spridning. EHV-1 är en mycket smittsam och fruktad sjukdom som kan orsaka stort lidande hos de hästar som drabbas. Dessutom kan smittan orsaka sportslig och ekonomisk skada hos andra tävlande. DIN konstaterar att det strider mot idrottens grundläggande principer att utsätta sina medtävlande för risk att drabbas av smitta. Särskilt viktigt är detta ur ett djurskyddsperspektiv.

DIN vill särskilt understryka att ryttare och hästågare i dessa frågor har ett mycket långtgående ansvar. Vid konstaterad smitta – och redan vid misstanke om smittsam sjukdom – i stall/hästbesättningar ska man inte åka till andra anläggningar, varken för att tävla eller träna. Av detta skäl bör man se till att det i stall som innefattar tävlingshästar finns rutiner för vilka åtgärder som ska vidtas om någon häst får feber eller andra tecken på sjukdom. Som deltagare i tävling, där hästen exempelvis står uppstallad bredvid okända hästar på ett meeting, ska man kunna känna sig trygg med att risken för att drabbas av smittsam sjukdom är minimal, nästan obefintlig.

Disciplinnämnden finner således att hästägaren har gjort sig skyldig till ett brott mot TR I moment 166.5 och 166.6.

Straffutmätning

Förseelsen som hästägaren har begått är mycket allvarlig. Det är av yttersta vikt att hästägare informerar ryttare om eventuella omständigheter som kan vara av intresse för ryttare när denne utfäster garantier enligt TR I moment 112. Att undanhålla information alternativt av annan anledning inte informera ryttaren om relevanta omständigheter är mycket allvarligt.

Några förmildrande omständigheter har inte påträffats. Det är en försvårande omständighet att hästägaren låtit ryttaren starta hästen efter det att veterinär meddelat om isolering samt risk för abortvirus. Inte heller har det framkommit att hästägaren har varit tydlig med att veterinärens instruktioner och den smitta som befarats kunnat finnas.

DIN har kommit fram till att en avstängning under nio (9) månader är ett lämpligt straff. Avstängningen avser avstängning från deltagande i tävling och uppvisning samt utövande av uppdrag inom all ridsport och har global verkan, vilket innebär att hästägaren inte är tillåten att tävla eller delta i uppvisning samt utövande av uppdrag inom all ridsport även utanför Sverige, enligt TR I 9 kapitlet moment 191 p 2.3.1.

Avstängningen gäller 4 september 2018–3 juni 2019.

Överklagande

Disciplinnämndens beslut får överklagas senast 25 september 2018 hos Riksidrottsnämnden.

Adress Riksidrottsförbundet, Idrottens Hus, Box 11016, 10061 Stockholm.

Ange ärendets nummer som referens.

Cecilia Tholse Rogmark
ordförande

Anna Björklund